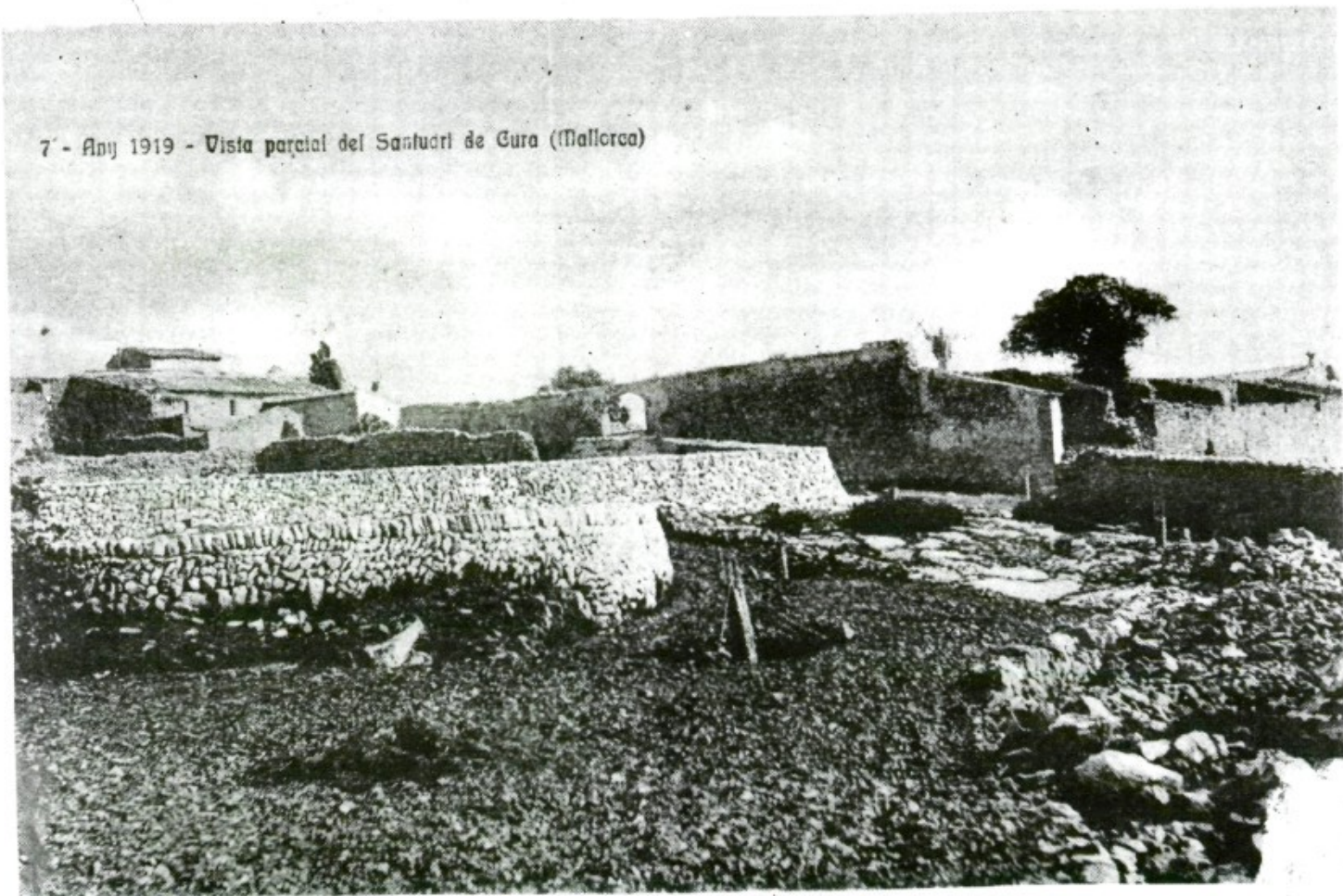

ES SAIG

ALGAIDA-Núm.107 - NOVEMBRE de 1989- Preu: 100 ptes.

7 - Any 1919 - Vista parcial del Santuari de Cura (Mallorca)

Aquesta postal de l'any 1919 ens ofereix una vista del Santuari de Cura, molt
distinta de l'actual. El canvi que s'hi ha produït és gairebé total.

EDITORIAL

NOMES VOLEM VIURE

Això deia una veïna de Vandellòs després dels accidents de la central nuclear situada en aquesta localitat. No és demanar gran cosa: es tracta simplement de reivindicar el dret primordial de qualsevol ésser humà: el dret a la vida.

A aquestes manifestacions fetes a TV3 que vàrem poder veure al "Tele-notícies migdia" de divendres dia 27 s'hi han d'afegir les que dies passats havien fet altres ciutadans i els bombers que hagueren d'intervenir per apagar el foc de dijous dia 19 a la central nuclear de Vandellòs I. Va ser realment impressionant sentir aquestes manifestacions. Els bombers estaven convençuts que d'allà no en sortirien, i ja només intentaven que la catàstrofe nuclear fos, si es pot dir així, menys catastròfica: que, a fora, morissin el menor nombre possible de ciutadans. El cap de bombers deia que només desitjava que la seva família hagués fugit d'allà.

Realment impressionant. I és que els bombers es trobaren tot sols, sense saber per on començar: els encarregats de la central no pensaven en altra cosa que córrer. I no hi havia per menys; segons confirmaren al TN de divendres, a Vandellòs I va estar a punt de passar el mateix que a Txernòbil.

Tota aquesta informació, que ha encapçalat els serveis informatius de TV3, ha estat notícia de segona plana als de TV espanyola; i, a més, n'han amagat la veritable magnitud. (Antonio Machín, portaveu del Consell de Seguretat Nuclear, va restar-li importància dient que només s'havia espatllat "un pequeño aparatillo de cuyo nombre no me acuerdo"). A TVE, ni han sortit els bombers ni s'han comentat les seves manifestacions ni les dels ciutadans ni s'ha informat que tan sols faltava una petita espurna per fer-ho saltar tot.

Si no fos que està clar que a TVE tenen motius polítics per donar prioritat a unes notícies o a unes altres, es podria pensar que, incompetents, no estan qualificats per "ordenar-les" segons el seu interès social. Record que quan un dia el TN va començar amb la notícia de la matança de la plaça Tian Anmen, al TD varen començar amb la notícia que Felipe González havia arribat sense problemes a no sé quin país sudamericà en viatge oficial. ¿Què és més important: els viatges de Felipe o la brutal repressió de les llibertats de tot un poble?

El fet de Vandellòs, molt greu, té dues vertents que bé valen un comentari: d'una part, la possibilitat de comprovar, una vegada més, la manipulació que de les notícies fa TVE; ja ens hi hem avesat. D'altra, la importància que hagués tengut per a tots nosaltres aquest accident; estam a dues passes de Vandellòs I i, per poc que els vents haguessin ajudat, n'haguéssim rebut les conseqüències els primers de tots, hagués pogut ésser una catàstrofe d'efectes esfereïdors; i a penes si s'ha aixecat cap veu de protesta.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
d'Algaïda.
Revista mensual. D.L.P.M.1980
Domicili: Rei, 1. Algaïda.
Imprimeix: Apóstol y Civilizador. Petra.
ES SAIG només es responsabilitza de l'editorial.

Dirigeix: Delfí Mulet
Administra: Llorenç Oliver
Mecanografia: Mireia Mulet
Col·laboren: Andreu Oliver, Pere Mulet,
Alexandre Pizà, Joan Trobat, Joan Mulet,
Biel Sastre, Guillem Andreu, Xesc Oliver,
Miquel Fiolet, Víctor Andreu, Víctor
Mulet, Miquel Serra, Biel Bibiloni.

CALAIX DE SASTRE

ESTIMADÍSSIM FELIPE

Estimadíssim Felipe,

Som un grup d'amigues algaidines que estam francament commogudes pel fet que ens hages enviat una fotografia teva. I a més signada amb la teva lletra. Quina monada! Quan la vàrem rebre, un estremiment d'emoció sacsejà els nostros cossos: perquè et facis una idea de les reaccions que ens provocares, et direm que na M. va començar a donar-te besades sense aturada i na G. deia que sentia com una picoreta, mentre s'empegueïa, la bleda.

Totes hem decidit rompre la foto de Julio Iglesias i substituir-la per la teva. Perquè el beneit de Julio cada dia s'exhibeix a les revistes amb una rossa diferent i, és clar, així no és estrany que passegi aquest aspecte de cansat ni que li caiguin els cabells. En canvi tu, com que només surts a la televisió amb aquesta dama anglesa tan lletja i que té nom de tatxa, et conserves tan esportós, tan impecable, tan... En definitiva: vàrem pensar d'obrir a Algaida un club de fans teves, però ens han dit que ja n'hi ha un; així que ja veurem si ens hi apuntam.

T'escrivim aquesta carta dijous dia 26, hores abans del teu recital estelar per televisió. Mira que n'hem escoltades de cançons teves i, així i tot, en tenim un endarrer! Els responsables de TV tenen la nostra felicitació per programar els teus discs a tota hora: sense dubte ets el millor. I fan molt bé de no permetre la realització de recitals compartits amb els altres cantants d'èxit. Perquè... i si tenies un mal moment? Passam una penada n'p més de pensar-ho.

T'estimam atnt que no podem consentir que ningú no te toqui ni un pèl; sobretot si és un d'aquests blancs encisadors de les patilles. Al germà de n'A. -només té catorze anys, i Déu sap les males idees que ja li han ficat al cap- no se li ocorregué altra cosa, el molt carabassot, que pintar-te unes banyes. Quin disgust tengué la pobra A., quan va veure destrossada la teva foto! Sort que no estau per aquestes petiteses i una de nova ja l'ha ben consolada.

No volem acabar sense abans fer-te una petició, que no una crítica, que ja sabem que no t'agraden les crítiques. Et demanam que la pròxima foto que repartesquis sigui més frívola. L'actual ja està bé: seriosa, simpàtica, insinuant; tot a la vegada. Ara volem ampliar la col·lecció amb una altra foto, evidentment de cos sencer, més directa. Volem que mostris cosa, vaja, maldament sigui només un poc de cuixa. Ens perdonaràs l'atreviment, però no dubtis que el teu èxit seria complet. I que les teves fans quedariem senzillament enlluernades.

Ara es despedeixen de tu unes que no saben si podran resistir els quatre anys d'espera. Besades molt fortes.

M'HAN DIT QUE DIUEN

El que seria més lògic, just acabades les eleccions, seria parlar dels mítins i l'ambient anterior, però crec que més val deixar-ho córrer, oblidar-ho. El que sí ha estat unànime, en quant a comentaris, és que la gent ja n'està farta, d'eleccions i tot el que comporten. I quan a una rotlada surt aquest tema, sempre s'acaba parlant malament del govern: atur, justícia, inseguretat, impostos, circulació... Ara, que l'oposició tampoc no se n'allibera, de les crítiques.

I ara que ha sortit la paraula circulació, no sé si val més no tornar-ne a parlar, de la circulació al nostre poble, o seguir cada mes fins que s'arregli. Quan l'autocar de línia s'ha d'aturar a la creu de la Ribera, per culpa de les síquies de telèfons per exemple, i els passatgers baixen allò, jo crec que avança deu minuts bons. Ara Sa Plaça ja està sempre igual: plena de cotxes a tota hora. I si hi ha el cotxe de la Guàrdia Civil (els municipals no hem sentit a ningú que els hagi vist pel mig) no en fa gens de cas.

Bé, com haureu vist, a la fi han tapat amb asfalt les síquies de la telefònica. Han estat unes obres tan llargues que per força han d'haver quedat bé. Ara només queda esperar que s'arreglin els telèfons d'Algaida, que des d'abans de l'estiu no van de cap manera. Telefonar de Ciutat a Algaida és més difícil que xerrar amb París o Moscou; si és qualche cosa urgent, convé més venir personalment al poble. En una paraula, que, telefònicament, vivim a una zona tercermundista. (N'hi ha que pensen que també en molts altres aspectes).

Per exemple: quan expliques a gent de la Península que aquí no tenim servei de clavegueram, no s'ho creuen ni ho entenen. Com tampoc entenen molts de mallorquins que no tinguem Normes Subsidiàries, essent un dels pobles més conflictius i problemàtics urbanísticament. Ens digueren que en aquests moments només quedam noltros, Escorca i Binissalem sense Normes. Ho enteneu, voltros? Jo no, com no pensi malament; és a dir, com no pensi que a qualcú li va millor governar sense normativa i poder afavorir els amics i fotre els que no ho són.

Fa un parell de mesos els de Titoieta Ràdio feren una neteja de trastos vells per Castellitx, i tornaren ben carregats. Són molts els qui pensen que aquesta feina l'hauria de fer l'Ajuntament a una sèrie de llocs del nostre terme, que fan vertadera vergonya. I tothom ho veu i ho sap, i tothom troba que s'hauria de fer, i tothom pensa que no seria gaire costós..., però els qui ho haurien de fer no es mouen, també troben que és vergonyós i que la gent és incivilitzada..., i ja està.

Una cosa senzilla, i ben barata, seria informar de com ho ha de fer una persona que té un electrodomèstic vell per tirar. Hi ha gent que encara no ho sap, i, com que li fa nosa, el du a una vorera d'un camí.

El futbol enguany no dóna moltes alegries als aficionats, hi ha poca animació. Però entre els més petits sí que n'hi ha d'ambient i alegria; no pels resultats, que no són gaire bons, sinó pels sopars que fan de tant en tant. I com que els fan per Sa Plaça, tothom ho veu i ho comenta favorablement. És per demés, si vols que una cosa vagi bé, se n'ha de parlar i s'ha de discutir "peu davall taula", tot surt més bé.

Els caçadors no van alegres, la temporada no va com voldrien ells. De tot d'una els conills malalts, ara no plou i no arriben les cegues (ja n'han morta qualcuna, ens digueren), i els torters que van a esperar-los davall uns pins reclamant amb el "pito" (amb cassette està privat) se troben que s'ha posat de moda tirar al vol, i poden aplegar. És una llàstima que no s'hi posi una mica d'ordre dins aquest tema, perquè hi ha bastants d'aficionats que estan empipats. El que sí ha agradat a molts és la prohibició de comercialitzar els tords; així, diuen els caçadors, ningú anirà a caçar per negoci.

No hem sentit comentaris, fiables, de si han trobat molta d'aigua o poca, al pou de Son Micola. Crec que encara no han fet les proves. Ni sabem tampoc si les peces de marès per fer sa capelleta des pou des Colomer estan fetes: fa molt que sentírem que estaven "comanades". No sabem a qui ni a on, però ja deuen estar fetes, amb tant de temps.

UN SORD

ELS LECTORS ESCRIUEN

Sr. Director d'Es Saig
Algaida

27-octubre-1989

Molt senyor meu:

Ara fa un any (Es Saig nº 94) inseria la revista de la seva digna direcció l'article/entrevista "LES OBRES DE CABRERA". Rellegint-lo se'ns ocorreix contrastar el que es digué i s'anuncià a l'esmentada entrevista i el que s'ha realitzat. Simplificant:

- Llocs de treball (no precaris) i la seva categoria professional creats.
- "Casal d'Algaida" (?) (s'ha retirat el rètol).
- Aula de ceràmica i aula d'ebanisteria. Professorat, nombre d'alumnes, plans d'estudi, resultats. Formar o entretenir?
- Conferències i cursets a càrrec de primeres figures mundials !!

Tal vegada la meva mala informació m'ha privat de conèixer el que realment ha passat que, segurament, quasi ningú del poble tampoc sap. Si el plantejament global va donar peu a l'aprovació del projecte qualificant-lo d'INTERÈS SOCIAL, seria bo saber a quin INTERÈS i a quina SOCIETAT ha servit en realitat.

Li quedaria agraït si publicàs aquesta nota. Atentament,

Un del poble

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

El dia de Sa Fira celebrarem l'assemblea general a la Rectoria. Hi va assistir molta gent i es creà un bon ambient.

Després de presentar la memòria de les activitats del curs 88-89 i la relació de l'estat de comptes, passarem a fer l'elecció de nou president. De moment continuarà, en funcions, A. M. Mulet. No ha va haver ningú que s'animàs a assumir aquest càrrec, però sí a formar part de la junta. Per ara hi ha la reincorporació d'en Biel Majoral.

Excursió.- Diumenge dia 19 al Camí de Castelló. Sortida a les 9 h.

En Manuel, el nostre guia, diu que l'excursió que farem aquest mes serà per l'antiga ruta que enllaçava Sóller i Deià. Pràcticament era l'única via de comunicació entre les dues poblacions abans de la construcció de l'actual carretera. Començarem l'excursió per Deià, prop de Lluc Alcari, a 150 m. sobre el nivell de mar, en lleugera pujada entre oliveres i porxos que ens permet una bona vista de la costa. El camí passa per les cases de Son Coll, la font de ses Mentides i per Can Miquelet. Just després entra dins el terme de Sóller, passa per Can Prohom, que és l'altura màxima (275 m.), per la ruïnosa capella de Castelló i per Can Carabasseta. A partir d'aquí davallarem per un camí empedrat i escalonat, anomenat camí del Rost, que ja no deixarem fins arribar a Sóller.

Apunteu-vos a Catalina Martorell. Tfon. 66.52.61.

Trobada de delegacions de l'Obra Cultural Balear a Valldemossa dia 11 de novembre. La nostra delegació hi serà present.

Secció infantil de l'O.C.B. Els socis infantils de la nostra delegació de l'O. C.B. volen muntar una secció infantil per tal de fer algunes activitats els dissabtes. La primera reunió es va realitzar el dissabte dia 28 d'octubre amb Francisca Verger que és la coordinadora.

Grup d'algaïdins davant el far des Cap Salines. La fotografia correspon a l'excursió a Cala Màrmols.

Aquí teniu un testimoni de la internacionalitat d'ES SAIG. Entre altres indrets remots, arriba al Perú i aquí teniu en Miquel Llopart, frare franciscà, travessant el riu Marañón amb la companyia de la nostra revista.

PARROQUIA DE SANT PERE I SANT PAU

ALGAIDA

ORIENTACIONS I CALENDARI PASTORAL - NOVEMBRE DE 1989

Formació per als Consells Parroquials:

Dimecres, dia 14 a Porreres.

Celebració del Baptisme:

Diumenge, dia 12

Als joves que demanin Catequesi:

Dia 24, són convocats a la rectoria els joves o al.lotes que vulguin aprofundir en la fe i el coneixement de Jesús i que hagin complit els 15 anys. A aquesta reunió es proposaran algunes activitats per al present curs 1989-1990, entre elles una trobada-excursió, dia 9 de desembre.

La catequesi pròpiament dita començarà el curs que ve.

Curset prematrimonial:

Dia 6 de novembre, a La Caritat de Porreres.

Aquesta interpretació del Molí d'en Barrera, obra d'en Víctor Andreu, forma part de les obres realitzades pels participants en el curset de dibuix amb model del Molí d'en Xina i que vos venim oferint cada mes.

NETEJA DEL CAMI DE LA PAU

Els joves de Titoieta Ràdio decidiren -esplèndida decisió- dedicar el matí del diumenge dia primer d'octubre a la neteja del camí de Binicomprat, du fins a La Pau. A través de les ones raiofòniques, i també amb pulcres cartells dissenyats per ordinador, feren l'oportuna crida: tots a netejar el camí de La Pau! Desgraciadament, aquest "tots" quedà convertit en un parell - convertit en un parell - un parell mallorquí, és clar- d'entusiastes que volgueren col.laborar amb els organitzadors del projecte.

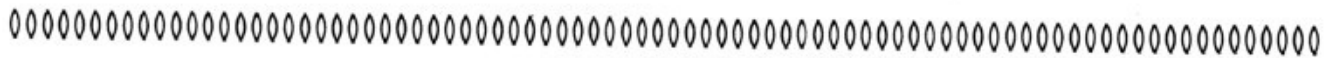
En definitiva: una dotzena de persones agafaren tot dret el camí, alegria al cap, bosses de plàstic a la mà, a la recerca de l'arca perduda. La troballa fou magnífica: ferro vell, pots de begudes refrescants, llaunes de tota casta, restes de bidons prehistòrics, una gelera, una rentadora i fins i tot una moto! Una pausa per a una mossegada. Una estona més de feina. I a la fi de l'excursió, el tractor d'en Manuel de Ses Cases Noves era un paner caramull dels esclata-sangs que ara s'usen: brutor, brutor i més brutor. Paner que fou discretament exhibit per a vergonya de tothom: soldats rasos, caporals, mestresses de casa, públic en general i, sobretot, autoritats municipals. I que seguesqui la festa.

ALGAIDA L'ANY 1870. (SEGONS L'ARXIDUC LLUÍS SALVADOR)

En la pàgina següent podeu veure la distribució de cultius a Algaida segons l'Arxiduc Lluís Salvador a la seva obra "Die Balearen"; es refereix aproximadament a l'any 1870. Pansam que pot resultar curiós, sobretot per aquells que no coneixen l'obra de l'Arxiduc.

No entram en el comentari dels detalls. Simplement vos volem cridar l'atenció sobre l'escàs terreny dedicat al reguiu (hi havia mitja quarterada de tarongerar), la gran extensió dels figuerals (1300 quarterades), molt superior a la dels ametllers, la considerable implantació de la vinya (700 quarterades), etc. Vos convidam a que repasseu altres detalls d'aquesta estadística.

TIENDA DE COMESTIBLES

DE

V^{da} de Lorenzo Capellá.

Exportador y Almacenista de Cereales, Piensos.
Frutas, Almendras, Huevos, Pollería y Caza

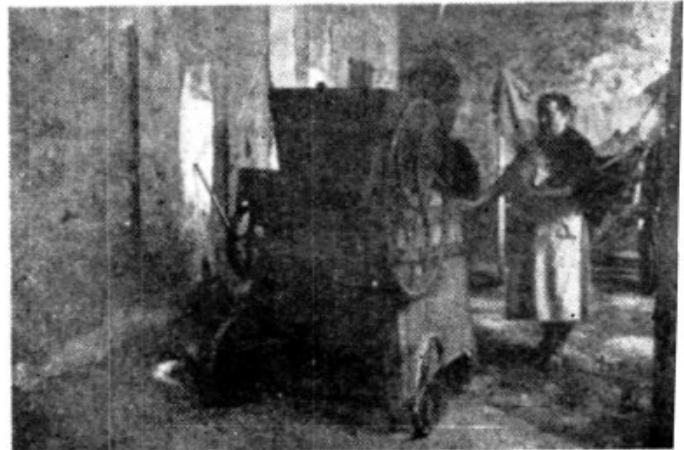
Calle de la Roca, 23 - ALGAIDA (Mallorca)

Vista de la Tienda de Ultramarinos

Interior del Comerç

Una vista del mism

Ben curioses són aquestes fotografies de la botiga de la Vda. de Llorenç Capellà que, com haureu deduït, és la de Ca Na Pujola. Les fotos les hem tretes de la "Información Estadística Ilustrada de Baleares" de l'any 1935. És una col·laboració d'en Rafel Coll.

Tipos de suelo y cultivos en el término de Algaida.

Tipos de suelo y cultivos	Clase	Hectáreas	Áreas	Hectáreas	Áreas	
Tierras de regadío						
Cultivos de hortalizas, cereales, etc.	Riego por fuentes	1.	4	26	13	50
		2.	2	33		
	Riego por norias	1.	4	7		
		2.	2	84		
Naranjos	1.	—	36	—	36	
Total regadío	—	13	86	13	86	
Tierras de secano						
Cultivo de cereales y leguminosas	1.	518	51	4909	85	
	2.	388	44			
	3.	1150	20			
	4.	2857	70			
Almendros	1.	18	19	139	93	
	2.	54	87			
	3.	45	65			
	4.	21	22			
Higueras	1.	95	76	961	94	
	2.	253	84			
	3.	367	62			
	4.	241	72			
Olivos	1.	18	36	57	71	
	2.	15	80			
	3.	23	55			
Algarrobos	1.	12	66	74	58	
	2.	19	80			
	3.	42	12			
Viñas	1.	72	45	568	96	
	2.	151	68			
	3.	251	12			
	4.	33	71			
Chumberas (nopales)	1.	1	45	4	26	
	2.	1	28			
	3.	1	55			
Encinar	1.	8	73	42	44	
	2.	16	78			
	3.	17	93			
Pinar	1.	31	30	164	97	
	2.	58	69			
	3.	74	98			
Monte bajo (garriga)	1.	151	85	1607	4	
	2.	215	41			
	3.	639	78			
Yermos	—	541	8	541	8	
Total secano productivo	—	8472	76	8172	76	
Suelo improductivo	Rocas, arenales y otros eriales	—	212	74	534	16
		Poblaciones, casas, caminos, torrenteras, etc.	—	321		
Total secano	—	9006	92	8906	92	
En conjunto:						
Suelo productivo	regadío	—	13	86	8186	62
	secano	—	8472	76		
Suelo improductivo	—	—	534	16	534	16
Total superficie	—	—	9020	78	9020	78

NOTES D'ART

DIEGO VELAZQUEZ, Museu Metropolità, Newyork.

Un total de 38 obres (17 de les quals procedeixen del Prado) s'exposen en aquesta important mostra. Un veritable acoteixement dins la vida cultural de Newyork. S'hi exposa una peça que mai ha estat a Espanya; Velázquez la pintà a Itàlia; es tracta del retrat de "Juan Pareja". La revista "Times" qualifica la mostra d'històrica, valorant l'enorme esforç que ha suposat organitzar aquesta exposició, que tanca un cicle de grans retrospectives. Després de la seva clausura el 7 de gener proper, aquesta exposició anirà a Madrid.

FIRA D'ART DE PARÍS.

Un amic em comentava que era com "un museu, però amb les obres en venda"; segons pareix les galeries centren el seu potencial en el pur comerç especulatiu, despreocupant-se de presentar art actual, compromès i amb nous continguts.

PINTORS D'INCA A CIUTAT. Casa de Cultura, Ciutat.

Un bon grup d'artistes locals, cadascun amb la seva pròpia manera d'interpretar, que dóna, en conjunt, una certa idea de com està el panorama.

MARTÍ COMPANYY, Bearn, Ciutat.

Col·lecció d'aquarel·les realitzades amb seguretat, encara que amb escàs missatge a nivell de continguts. L'ofici i l'esteticisme guanyen.

MIQUEL SEGURA, S'Estació, Sineu.

Aquest treballador-artista (infatigable) pareix que va centrant la seva obra en un llenguatge molt personal, amb grans dosis de vivències que van guanyant terreny a la cuina. No utilitza un llenguatge un missatge críptic, la seva obra es pot llegir, és oberta. Des del seu taller (un antic convent) en

Miquel ha treballat moltíssim i projecta, de certa manera, l'ambient que l'envolta, tant a nivell de petits objectes com de pura atmosfera. Aquestes vivències han potenciat la seva capacitat d'apreciar l'entorn i el diàleg, no el monòleg, amb ell mateix. Arribat en aquest punt, seria molt interessant veure el canvi d'ambient, un altre espai, com impactaria en la seva obra; creim que seria molt positiu un plantejament valent de canvi de ritme, es traslladaria a una altra dimensió, és capaç de fer-ho!

ALTRES EXPOSICIONS

Moltes, moltes exposicions hi ha; veim una uniformitat a l'obra que segueix les pautes del moment. No s'han de descartar certs artistes que lluiten per aconseguir quelcom en sintonia amb el seu plantejament teòric. Es mouen per ambients marginals i és difícil connectar. Una certa renovació en les programacions de les Galeries seria molt enriquidor per al públic, cansat de veure els artistes "titulars" o "de plantilla".

JORDI ANDREU, Molí d'En Xina, Algaida.

Mostra de pintures que es pot catalogar dins de l'expressionisme abstracte. Sense el suport de materials corrents, és una continuació entre la capacitat d'aconseguir tècniques i la voluntat de la seva utilització per aconseguir un equilibri formal clarament lograt.

VATSARI

ALGAIDA, QUE HERMOSA ETS!

La lluna al firmament
té la vista inclinada,
protegint a la rosada
d'aquella nit resplendent;
per ajudar a la gent
que s'aixeca dematí
il·lumina el seu camí
dins el treball penitent.

Dins redols de matorrals
s'aixeca vila algaidina,
la perdiu i la titina
li van brindant los seus cants.
Els conills tot pasturant
li ofereixen silenci,
tendràs grossa preferenci
tots li anaven augurant.

Ens brilla com a galàxia
una vila mallorquina
que té el nom d'algaidina
sa seva fina imatge;
tota la seva fragància
n'és com un sol resplendent:
poblada de bona gent
de cultura i alabança.

Algaida, n'ets molt garrida
amb les teves condicions;
vares alçar els penons
amb la teva dolça figa;
va ser molt grossa delícia
aquella rica dolçor,
la gent li tengué passió
i el teu terreny la propícia.

La vila d'Algaida està
enrevoltada de flor
que t'enalteix lo teu cor
si la vas a visitar.
Vestida d'hermós pinar,
de mates i putxerols
i una ermita per consols,
La Pau hi podràs trobar.

Com es sol des dematí
que brilla seva aureola,
dins Mallorca un poble es troba
que té el nom d'algaidí.
Allà hi veureu florir
la rosa i el pensament;
tot ho veuràs resplendent:
honrarà el vostre camí.

CLIMENT GARAU

EL S. I. A. C. OBERT PER A TOTHOM

Si volem una Administració Autònoma racional, àgil i pròxima al ciutadà és imprescindible oferir una qualitat de serveis adequada a les necessitats que el temps actual exigeix.

ANAM PEL BON CAMÍ, PERÒ NECESSITAM LA COL·LABORACIÓ DE TOTS:

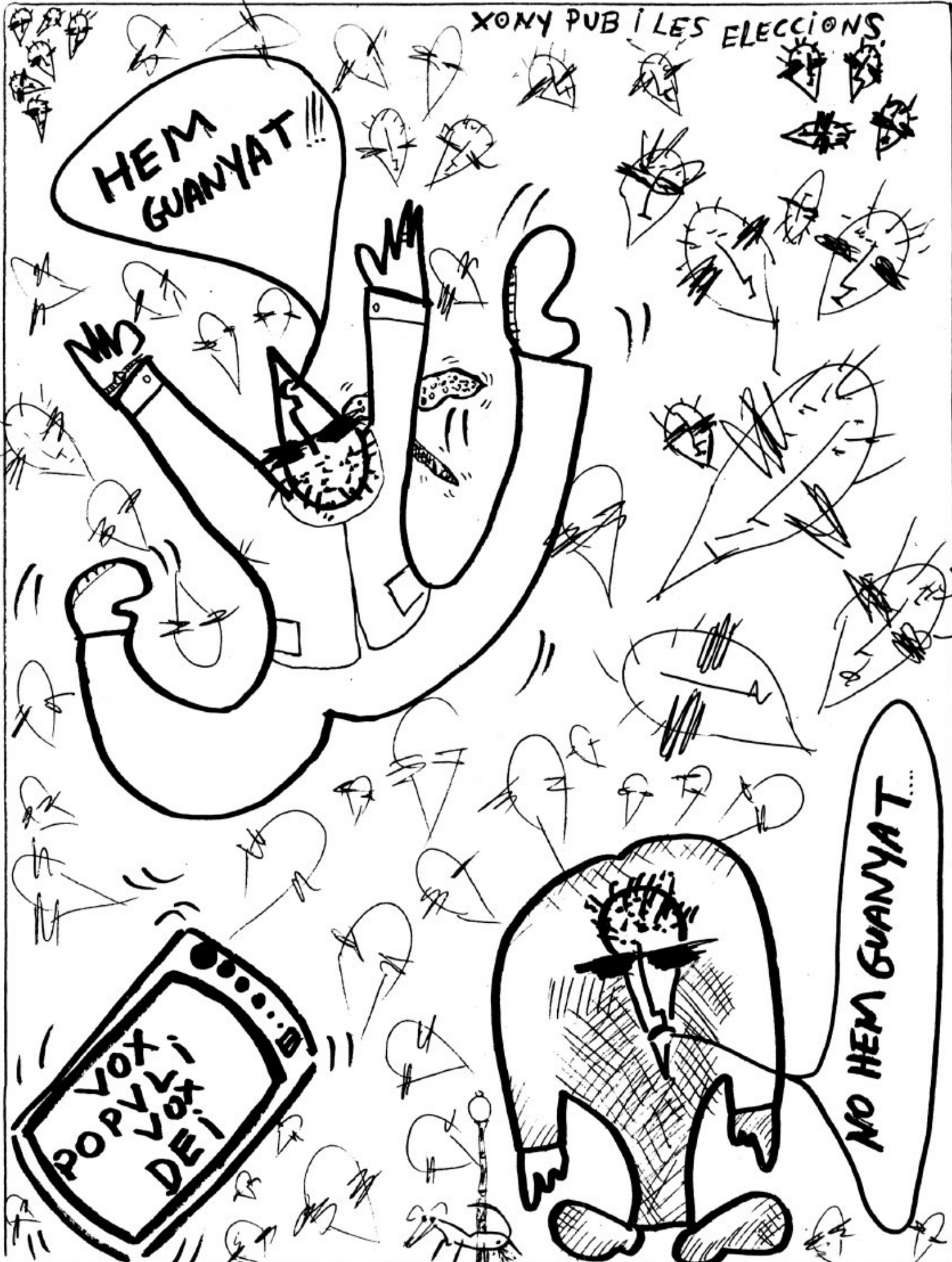
PROPOSAM INICIATIVES I SUGGERÈNCIES.

DONAU-NOS A CONÈIXER LA VOSTRA OPINIÓ SOBRE EL FUNCIONAMENT
DELS NOSTRES SERVEIS.

ESCRIVIU, CRIDAU O VENIU

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDÈNCIA
Plaça de les Drassanes, 4
Telf. 71.26.04

XONY PUB I LES ELECCIONS

HEM GUANYAT!!!

NO HEM GUANYAT...

POP VOX VOXI DEI

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Maria Mudoy Llull. Va morir dia 1 d'octubre als 86 anys.

Miquel Juan Cantallops. Ens va deixar dia 15 d'octubre als 80 anys.

Victòria Brotad Cabrinetti va morir dia 11 d'octubre a Albenya als 74 anys.

Antoni Monserrat Mulet. Va morir dia 27 d'octubre i tenia 65 anys.

Antonio López Marín. Tenia 64 anys i va morir dia 27 d'octubre.

Maria del Pilar Oliver Gelabert, filla de Guillem i Maria Teresa. Va néixer dia 10 d'octubre.

Bartomeu Mulet Picornell, fill de Bartomeu i Catalina. Va néixer dia 12 d'octubre.

NOTICIARI

PLUVIÒMETRE

Després de les fortes pluges amb què va començar l'any agrícola ens havíem animat i semblava que seria un bon any d'esclatà-sangs i de bolets, però les pluges s'acabaren i les esperances de torrar esclatà-sangs i gírgoles s'estan esfumant. Una bona prova del que deim la tenim en les pluges del mes d'octubre (fins dia 28) que han estat de 9'9 litres, pràcticament no res.

ELS NOUS FILLS IL·LUSTRES D'ALGAIDA

PINTATS PER JOAN BALAGUER

Com segurament ja sabreu, l'Ajuntament va acordar nomenar fills il·lustres del poble el P. Gaspar Munar i en Pere Capellà (Mingo Revulgo). Sembla que els nomenaments oficials es faran l'un per Sant Honorat i l'altre en un termini de mesos. Per pintar els quadres dels dos personatges, quadres que es col·locaran en el Saló d'Actes de l'Ajuntament, es va convocar un concurs entre els artistes del poble interessats en aquesta feina.

Una vegada arribada la data fixada per presentar projectes, l'Ajuntament s'ha decidit pel presentat per l'artista Joan Balaguer que pintarà els dos retrats.

Hem tengut oportunitat de veure l'esbós o apunt dels dos retrats i quedàrem molt favorablement impressionats. Pensam que l'obra definitiva pot esser d'uns resultats molt positius i encomiables.

La nostra enhorabona al bon amic Joan Balaguer

LES NOSTRES POSSESSIONS

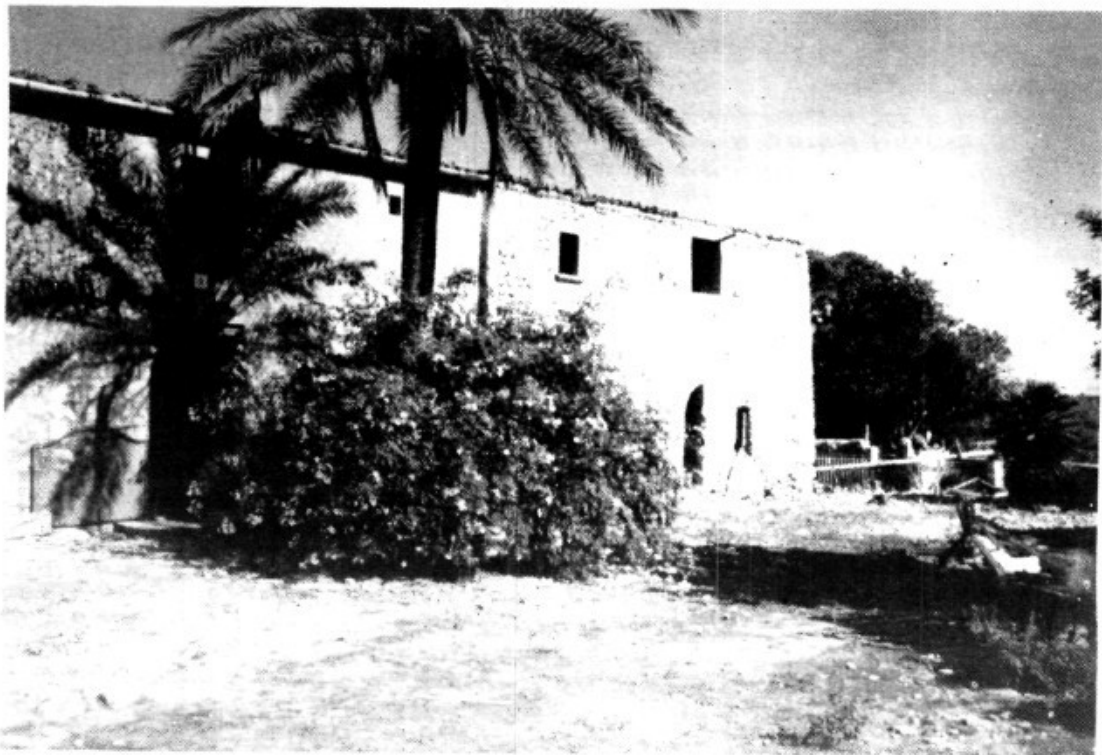
avui : SON MIQUELET

Es troba situada aquesta possessió al Quarter I, prop de Pina, i antigament els seus límits anaven de Son Perot a Son Mesquida Nou, i del Puig Moltó, tocant el terme de Montuïri, fins a Son Reus Vell i el Camí de Santa Rita.

Pel cadastre de l'any 1603 hem pogut esbrinar que per aquell temps la possessió pertanyia a Antoni Servera i que estava valorada en 1250 lliures "per lo Rafal dit Son Miquelet". Durant l'any 1626 el seu propietari era Joan Servera, de la mateixa família, i se li valorava una renda anual de 80 lliures.

De l'any 1816 hi ha un curiós document, extret de l'Arxiu Municipal d'Algaida, en el qual es concedeix el certificat de noblesa a la família Servera (de "hidalgúia" diu el document perquè

és posterior al Decret de Nova Planta), sol·licitat aleshores per D. Llorenç Ma. Cervera, Cavaller de la Reial i Militar Orde de Sant Hermenegild i tinent coronell major del Regiment Provincial "d'esta Ysla de Mallorca". Aquest document descriu la netedat de sang de dita família sens mescla de "mala raça" de jueus, moros o conversos. També especifica que la mateixa família fou propietària de la possessió de Son Servera fins l'any 1660, conservant al nostre terme la de Son Miquelet. Un altre mèrit per aconseguir aquest certificat de noblesa, descrit pel sol·licitant, era que un avantpassat seu, mossèn Guillem Cervera, havia defensat, en nom de Carles V, la ciutat d'Alcúdia davant els setges dels Agermanats corresponents

als anys 1521 i 1522. Finalment ens assabenta aquest document de l'existència d'una làpida sepulcral, amb l'escut gravat, que aquesta família Cervera, o Servera, tenia a la Capella del Sant Nom de Jesús de l'Església Parroquial, que correspon a la que actualment està dedicada a Sant Antoni.

A finals del segle XIX l'extensió de Son Miquelet era de 44 quarterades, essent el seu propietari Gabriel Servera Ribas, casat amb la mestra d'escola montuirera Rosa Miralles. En vida d'ell fou engrandida la possessió amb 16 quarterades, sis de les quals provenien de la compra de Can Xereno, possessió veïnada a llebeig de Son Miquelet, de la qual avui ja no en queden ni les ruïnes, emprades per a fer tancament de paret seca. A la mort de l'amo'n Gabriel, succeïda l'any 1910, deixà la possessió al seu fill Joan Servera Miralles amb només 32 quarterades, perquè les 12 restants les repartí als altres dos fills. Aquest Joan morí fadrí ara deu fer uns 28 anys, deixant la possessió repartida entre els seus nebots Rosa, Bernat, Cosme i Gabriel Pericàs Servera, als quals tocaren dues quarterades a cada un. L'hereu principal fou Jaume Pericàs Servera, que es quedà amb les cases i les 24 quarterades restants. És l'actual propietari de Son Miquelet.

Confronta actualment amb Son Perot per la part de tramuntana; a llevant amb establits antics de Can Carut, que era la possessió adossada a Son Miquelet; a migjorn amb Son Mesquida Nou i altres establits antics de la possessió; i a ponent amb Sa Vinya d'En Marc i establits primitius que formaren part de Son Miquelet fins a finals del segle XIX.

Les cases formen tot un conjunt amb les veïnes de Can Carut (vegeu fotografies) i encarades a xaloc albiren una esplèndida panoràmica que domina tota la clotada dels Baixos de Pina, el Puig Moltó i tot el perfil de Montuïri. Fa uns deu anys que resten deshabitades i van camí de quedar ruïnoses, com les veïnes de Can Carut, que darrerament eren emprades com a estables o solls de Son Miquelet, i per nidificar anualment les parelles de xoric, tan abundoses a la contrada. Els seus darrers propietaris habitaren allà fins a mitjan segle passat i, segons fonts orals, provenien de Montuïri.

Davant les cases i justament allà on actualment ha crescut un esvelt fasser, hi havia les dependències d'un molí de sang, que foren enderrocades ara fa uns 25 anys. Aquest molí encara fou usat en temps de la Guerra Civil, els anys de fam que crearen el dilema

entre entregar el blat o fer farina d'estraperlo.

El primitiu celler està situat al tercer aiguavés de les cases i emprat avui com a magatzem; al seu costat hi ha el cup de fer vi, reconvertit en magatzem de palla. El motiu justificant d'aquestes dependències era el tros de vinya situada al comellar dels Baixos, que servia per fabricar el seu vi casolà.

Entre els topònims d'aqueixa possessió podem citar: Sa Tanca de s'Era, vora les cases; Es Garrigó, Sa Pleta, Sa Rota Redona -d'espès alzinar-, Es Figueral, S'Era Vella, Sa Coma -subaix les cases-, i Can Pubil i Marina -tocant a Son Mesquida- comprades en temps de l'amo'n Gabriel Servera.

En vida del tio Joan tenien sis some-res, un cavall i un ase, arribant a tenir 18 nadissos als estables de Can Carut. De tota manera, els porcs eren la tretja més grossa d'aquell temps; tenien una guarda de 25 a 30 unitats i feien dues venudes de porcs grassos: una d'engreixats amb els aglans de l'alzinar i l'altra en temps de figues. La caseta del sequer estava situada ran de la partió de Son Perot, just on actualment hi passa el camí nou d'arribada a les cases. Tenien sempre dues o tres figueraleres de temporada, un missatge i un porqueret. Els porcs eren abeurats a una bassa situada vora el canyar. D'aquesta bassa regaven, mitjançant un enginyós sistema, les marjades de més avall sembrades d'hortalissa. Els anys de bona collita recol·lectaven fins a cent quarteres de blat, d'ordi, de civada i de faves. Avui les 24 quarterades d'extensió de Son Miquelet poden subdividir-se en 18 de conradís i la resta garriga o alzinar.

Antigament, quan les pluges eren més abundoses, ran del bosc que llinda amb Sa Coma hi havia una fonteta que rajava quasi tot l'any. A la part del torrent que travessa els Baixos de Pina, en temps primer era tot prat, fins al punt que hi arribaren a sembrar arròs. Segons fonts orals, el sementer que està situat entre l'actual carretera i el torrent era de Son Miquelet i fou entregat a Es Puig Moltó a canvi de la canalització del torrent. Per això avui encara conserva el topònim de Na Miquelet.

A les terres de Son Miquelet hi ha un talaiot de planta circular, situat al cap d'amunt del coster que fa partió amb Son Mesquida Nou. Dins aquest talaiot fou trobada una banya de ceràmica de 50 cm d'arc, 7'5 de diàmetre de base i 6 mm de grossor. Això va succeir quan la veïna possessió de Son Perot era propietat de l'arqueòleg D. Jaume Planas (1843-1914). (Aquesta banya es pot veure fotografiada al primer tom de la Història de Mallorca, pàg. 369, text de Bartomeu Font Obrador, coordinat per J. Marcaró Pasarius).

Travessant Son Miquelet hi passava l'antic camí que provinent de Pina menava a Castellitx de la Pau. Avui només es conserva el portell a la partió de Son Perot i uns escalons de pedra el recorden a la paret fronterera amb Son Mesquida Nou.

Despedirem Son Miquelet amb una vella cançó popular recollida de fonts orals pineres. Diu així:

D'assuquí veig Son Perot,
Es Rafal i Son Barrera,
i Son Miquelet de prop,
veïnat de Ca Na Valera.

Text i fotografies: MIQUELSASTRE "FIOLET"

ESPORTS

ESCACS

L'equip d'Algaida d'escacs ja ha començat la lliga 89-90; com l'any passat hi pren part dins la segona categoria.

Enguany l'equip del nostre poble està integrat pels següents jugadors:

Bartomeu Roig
Toni Ripoll
Pere Oliver de Pina
Miquel Oliver, de Pina
Jaume Juan
Joan Vanrell
Francesc Oliver "Torres"
Josep Blando, de Palma
Mateu Blando, de Palma

Com és de suposar, la il·lusió és la nota que acompanya els nostres escaquistes de cara a l'any que comença.

Després de dues jornades disputades els resultats han estat:

Maria-Algaida 3'5-0'5
Algaida-Marratxí D. 2-2

Recordam als interessats en aquest esport-ciència que les partides es disputen al local de la joventut a dissabtes alterns i a les 5 de l'horabaixa.

Ànim i bona temporada.

FUTBOL

Durant el passat mes d'octubre pareix que el desencís i la poca moral va prenent cos dins la família futbolera algaidina. Els mals resultats i també el poc suport de l'afició fan tèmer que la il·lusió i les ganades de principi de temporada es ressentin. De totes mane-

res i contant amb les ganades de l'entrenador Mateu Llull, esperam que la plantilla, una vegada recuperats uns quants de jugadors lesionats, superi els mals resultats i millori el joc al mig del camp.

Els resultats de l'equip de primera regional corresponents als mes d'octubre són:

Algaida-Son Sardina 2-2
Gènova-Algaida 3-1
Algaida-Son Roca 0-3
Independent-Algaida 3-0
Algaida-Alqueria 1-0

En Mateu Llull que, com sabeu, enguany és l'entrenador de l'equip de Primera Regional.

JUVENILS

Els juvenils, amb el handicap de no poder comptar amb un porter, ha aconseguit aquests resultats:

Bunyola-Algaida 1-1
Algaida-Santa Maria 4-1
Sóller-Algaida 6-1
Algaida-Colònia 1-2

ALEVINS

Els alevins només han disputat dues jornades i els resultats han estat: Algaida-Margaritenc 2-6
Porreres-Algaida 3-2

BENJAMINS

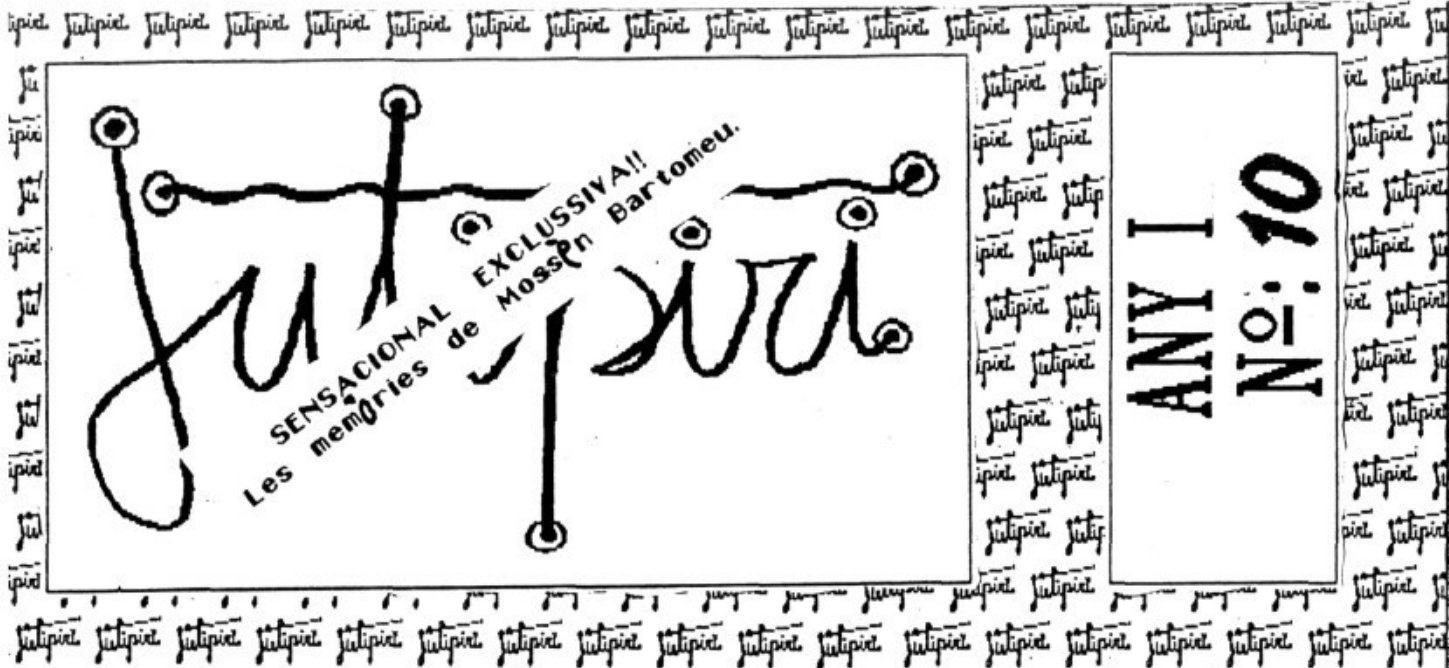
L'equip benjamí, tenint en compte que la majoria de nins són de primer any, està duent un principi de lliga més que acceptable; hem de senyalar que han visitat es Porrassar dos dels tres o quatre equips que a final de temporada seran capdavanters.

Aquí teniu els resultats:

Bunyola-Algaida 1-1
Lloret-Algaida 0-5
Algaida-Sallista Atl. 0-4
Algaida-Sallista 0-7
Vilafranca-Algaida 0-1

JOAN TROBAT

REVISTA DEL COR, LA MELSA I EL FETGE

MONOGràFIC

Carta d'explicació de mossèn Bartomeu a la Sra. Marquesa

Barcelona, dues vegades notable, noble ciutat, a dia primer del mes de Setembre de l'any de nostre senyor de Mil nou-cents vuitanta-set.

Deu Nostre Senyor, sobirà del visible i l'invisible, amo de l'abastable i de l'inabastable, senyor i creador detotes les coses, de les que neixen i es nodreixen i de les que la Natura conserva com a inanimades, ens protegeixi i ens alliberi de tot mal i perill.

Em plau moltíssim, Senyora Marquesa de les Algaides, poder adreçar a vossa mercè aquestes modestes lletres que serviran, si arriben a les vostres beneides i pulcres mans, per fer-vos coneixença de totes les coses que han succeït darrerament a aquesta Ciutat Comptal. Si el vostre hàbil i diligent enteniment no ho ha oblidat (em perdoni vossa mercè l'atreviment. Ja sé que vostè no oblida mai les coses sinó que són els altres que no pensam a fer-vos recordar les menuderies quotidianes) recordarà que quan m'envià d'ambaixador a les Terres de Ponent era un simple capellànet orfa, gairebé acabat de sortir del Seminari, innocent i crèdul, senzill i amant de la transparència. Ara vos serà magna la sorpresa de saber que he canviat en molts d'aspectes. Com vossa mercè tan acertada-

ment va disposar, estava, per dissimular el meu vertader objectiu que era el de servir-vos d'enllaç i espia dels costums de l'avantguarda de Barcelona a fi que vossa mercè, diligentment informada per la meva persona, pogués a Mallorca estar a l'altura de la gent noble d'aquesta, dues vegades notable, Ciutat de Barcelona, com a Rector a la Parròquia de Sant Jaume Apòstol del Carrer de Ferran. La meva tasca a la mencionada església era més bé minça. Degut a això vaig disposar de molt de temps per a dedicar-me amb plenitud de forces físiques i mentals a la tasca que m'encomanareu. Fruit d'aquesta tasca, és ara aquesta missiva. També és per a mi un incommensurable plaer fer-li saber (suposo que ja s'ho imagina al haver observat el paper de la carta) que he aconseguit el lloc de Canonicus Reliquorum, és a dir, Canonge encarregat i responsable de les reliquies de la Catedral de Barcelona. Això, també ha estat fruit del meu moviment per les escales del bisbat i, evidentment, de les delicades lletres que acuradament enviàreu a Roma.

M'he permès d'imitar en el meu escut personal de Canonge la milana acéfala que tan acuradament presideix la vostra heràldica, al mateix temps que, fent una referència al vostre marquesat, he substituït la flor de Lis per la llançonissa en record del meu origen humil, com orfa que som i a què de petit, quan vaig entrar sota la vostra protecció, vaig fer de porqueret.

Vull que tengui coneixença, també, de l'augusta gratitud que li profés. Tot el que ha fet per mi és un acte de pietat soberana. Quedi clar que seré sempre el vostre més fidel servidor i, com a tal, si li vé de gust a vossa mercè, començaré explicant un fet que m'ha succeït a mi personalment. Pot ser, mentre el llegeixi que se li contorbi l'ànima i li pugni els colors a la cara. M'haurà de disculpar si les expressions que utilitzo són massa fortes o inapropiades tant per la lectura d'una dama com per l'escriptura d'una home d'església. Quedi clar, emperò, que ho he fet ben aposta. No volia disfressar la realitat amb paraules primmirades.

Serveixin els fets que a continuació relataré perquè vossa mercè fagi coneixença de l'ambient pagà i pecador que es respira a aquesta noble ciutat de Barcelona.

(Com que la història la vaig escriure abans que aquesta carta, la hi enviï a part, mecanografiada i acuradament embolicada. No la deixi veure a ningú, li ho prec, la meva integritat moral es veuria rebaixada. Quedi en les ostres mans aquesta història, aquest petit "pecat de jovintu").

El seu servidor:
Mossèn Bartomeu,

canonicus reliquorum.

Jueves

27 DE JULIO DE 1837.

Año 5º

BOLETIN OFICIAL

baleár.

NÚM.

688

AYUNTAMIENTO CONSTITUCIONAL DE ALGAYDA.

Mes de junio de 1837.

Estado que demuestra la entrada, salida y existencia de los caudales públicos que se hallan á cargo de este cuerpo municipal, en el presente mes.

	Reales vellón.
<i>Pagado.</i>	
<i>Al señor juez de primera instancia de este partido por lo que ha correspondido á este pueblo en el repartimiento para cubrir los gastos de aquel tribunal.</i>	140 10
<i>A Antonio Fiol por el valor de 7 pliegos papel marquilla y trabajo de estampar en ellos el abecedario del carácter inglés en letras mayúsculas y minúsculas para el uso de la escuela de esta villa</i>	14 20
<i>Al alcalde segundo por dos dietas de presentar los caballos de la requisición de este pueblo</i>	26 19
<i>A Juan Oliver carpintero por la construcción de un cajón y compra de las tablas, para conducir á Palma las hilas, vendages y sábanas.</i>	24 19
<i>Al maestro carpintero Cosme Cloquell por la construcción de 36 pizarras, 4 componedores y 8 tablitas para pasar listas y pintarlas para la escuela al método de Lancaster.</i>	314 10
<i>A D. Miguel Amengual maestro de dicha escuela por varios efectos necesarios para la enseñanza, según recibo que para en poder del depositario.</i>	120 23
<i>Déficit que resultó en el mes de mayo último</i>	37 23

*Algayda 12 de julio de 1837.—V. B.—El alcalde = Juan Monblanch.
=El depositario = Julian Cardell.*

Palma 26 de julio de 1837.—Se publique y al espediente.—El gefe político = Rodrigo Castañón.

El document que ocupa aquesta pàgina és purament anecdòtic, però no deixa de tenir el seu interès i el consideram bastant curiós. És una mostra de les despeses que tenia el nostre Ajuntament l'any 1837; la majoria de les despeses es refereixen a l'escola, i una d'elles ens permet saber que s'aplicava el mètode de Lancaster, que consistia en fer que els alumnes més grans ensenyassin als més endarrerits sempre baix de la vigilància del mestre.

P I N A

M'he assegut a escriure, quan ja haurien d'estar escrites aquestes planes, el divendres, el que ha de ser el darrer dia de la campanya electoral, la mateixa que tant mos n'ha donat per la ràdio, la televisió, el diari o pel carrer amb els cotxes anunciant a tot crit el que és capaç de donar-nos tal o qual partit només que el votem. Falten, com dic, dos dies amb el d'avui; passat aquest, ve el de reflexió, el de l'examen personal, el de la sinceració amb un mateix per tal de trobar en un dels candidats aquell que espera el satisfarà més, aquell que s'ha proposat fer el gust de tots durant els quatre pròxims anys. Si l'ha trobat abans que els polítics a ell: Enhorabona; i si decideix anar a votar-lo: Enhorabona també, perquè les conviccions no són fruit d'un sol dia i qui les té el dia que voti estarà estona a perdre-les.

Si agafàvem el diari vèiem cares somrients, com si ja els coneguéssim de sempre, de tal o qual candidat. Si posàvem la televisió també els vèiem en la seva salsa explicant els principals punts de la seva política al temps que eren capaços de criticar i tirar en terra els dels altres, amb una facilitat assombrosa, dient les coses pel seu nom i sense un mínim de discreció. Ens han abrumat també amb xifres que feien totes elles referència a les darreres estadístiques segons les quals es podia sebre fent unes simples preguntes a un milenar de ciutadans qui seria el guanyador d'aquesta nova confrontació, donant quasi per segur que seria el mateix. Si hem anat cercant a la ràdio més distracció que informació hem trobat a aquell o a l'altre parlant a uns joves obsessionats per no fer la mili dient que si ells no ho volen no la faran i que si volen feina en tendran, tanta com en vulguin fer. Després d'haver escoltat tantes paraulotes, d'estar embullat amb tantes xifres i veure tantes banderetes multicolors, un desitja, francament, que es posi fi d'una vegada, encara que sigui amb un dia de reflexió, a tantes paraules, eslògans i promeses; crítica fàcil i preocupació desmesurada per les pensions, la mili, l'educació, els impostos, la sanitat o la seguretat ciutadana, per exemple.

M'hauria agradat donar-vos des d'aquí el guanyador i haver vist les distintes reaccions dels altres partits endarrerits; però abans haurem hagut de reflexionar per anar, el diumenge, a votar a Ca Na Campeta si el reuma de la cama o del genoll ens han volgut deixar.

Parlant ara de seguretat ciutadana ens falta conèixer els qui durant aquesta darrera setmana ens han desbaratat la nostra, entrant a unes quantes cases i a un dels cafès de Plaça, no anant-se'n de buit en cap de les seves escomeses. Sort hi ha hagut si no han tret les cases per la finestra, i de dia, que hi veuen més i sa feina es fa de gust. ¿Com és possible entrar dins una casa durant el dia i tornar sortir sense que ningú els vegi o sospiti del que estan fent? ¿Qui vigila mentre noltros dormim confiadament o sortim a comprar la pastanaga, l'arròs o el fideuï que ens fan falta per dinar? S'ha dit que havien vist passar amb un cotxe tres persones, una d'elles més jove que les altres; llavors, ¿de quin cotxe es tractava, com eren aquestes persones, quina roba duïen, etc? No fa molt ja vàrem denunciar aquí també aquest mateix problema donant un parell de recomanacions que qualcun va seguint perquè no foren del tot desbaratades; altres han vist sense pensar-ho com del cotxe, del corral o de la cartera desapareixia el que més guardat hi tenien sense poder fer res per impedir-ho un pic que ja està fet, sense recordar que és abans que esdeveni que un hi ha de sebre trobar el remei: tancant les portes en sortir (tots tenim una clau que hem de sebre emplear tant per obrir els qui noltros volem com per tancar i no deixar passar a aquell que mos vol mal). També compta en aquests casos sebre donar part del que ha succeït a la Guàrdia Civil perquè prengui les mesures que consideri més oportunes per tal d'agafar els delinqüents; i això només serà possible si sabem facilitar en el moment oportú detalls de tot quant hem estat testimonis: marca i color del cotxe, matrícula, persones que hi anaven, edat aproximada, característiques físiques, direcció cap

a on prenen, objectes que se'n duien, etc. Tal vegada un dia, a un altre poble, quan vagin a cometre un fet d'aquest tipus les mateixes persones que passaren per Pina podran esser agafades gràcies a una justa i prudent col.laboració de tots.

Altres aconteximents interessants fou el que tengué lloc a la nostra església el passat dia 15 quan n'Antònia Oliver de Deia va professar en religió amb els vots i els hàbits de les franciscanes Filles de la Misericòrdia. Presidí la celebració el Pare Ramon Ballester dels SS. CC.

Pel que fa a la formació de les novícies que aspiren a entrar dins la congregació, sembla que hauran de venir a Pina on es troba la Casa Mare i on es va formar la primera comunitat gràcies a la prodigiosa voluntat dels germans Ribas de Pina: mossèn Gabriel Mariano i Sor Concepció de Sant Josep, dels quals es va fer la presentació, aquests mateixos dies, aprofitant la reunió que feren a Pina la Superiora General amb totes les superiores locals franciscanes, del cinquè volum dels seus escrits que creim serà per totes elles interessant i revelador. Referent a la qüestió de que les novícies vinguin a formar-se al nostre poble, com no fa tants d'anys, és una opció que ens agrada principalment per l'activitat que pot suposar tenir-les aquí tant pel propi convent com pel poble en general, com per l'enriquiment que podem adquirir tots del tracte amb elles encara que els qui més poden sortir guanyant són els mateixos nins als quals elles dedicaran més temps, tant a l'escoleta com a la cataquesi. D'elles, com a vengunt fent-se fins ara, rebran la primera educació, per obrir-se, dia a dia, al món on s'han d'integrar el dia de demà com a homes i dones responsables. De moment elles ompliran el buit deixat o traspassat per l'administració, la qual cosa ens fa demanar si reben d'aquesta tota l'ajuda necessària o, pel contrari, guarda tan bé lo seu que no deixa veure ni un duro.

Hem d'anunciar també, amb grans titulars això sí, que el vell i nafrat AUTOCAR DE PINA HA ESTAT PORTAT A MILLOR VIDA, supòs jo que fent més feina de la que haguesin hagut de fer en un principi quan només feia unes poques setmanes que hi era. Hem aconseguit el nostre propòsit. Se n'han duit d'una vegada i per sempre el niu de rates més gros que hi havia al nostre poble (encara en queden, que no es vagin a pensar que amb aquesta s'han acabat totes les feines). Hem d'alabar per tant, encara que no massa, que el se n'haguin duit sabent aprofitar els esdeveniments electorals del dia 29, com fa temps que sol passar, al darrer moment, per atreure els vots, dic jo, dels que anomenen indecisos.

Hem sabut, encara que desconeixem si de males o bones llengües, que el President de la nostra Comunitat Autònoma i del Partit Popular de les Illes Balears es va passejar per Pina veient no sé quina casa (ses males llengües no s'expliquen molt i en qualsevol cas val més que qui ho ha de dir s'expliqui abans de donar una falsa informació) no sé si per raons particulars (venir a viure-hi) o més bé públiques (per ubicar dins ella el tan reclamat local social i que ja es preveu que no es mourà de la sala de la rectoria on s'han vengut celebrant fins ara tota casta de reunions). També es digué que va aprofitar per berenar al "Molí", no hem volgut saber si de frit o de llom amb col, però desitjam que l'hagi trobat a Pina tant bo o millor que el que fan a Algaida.

Per acabar direm que com cada darrer dijous de mes se celebrà a Pina la trobada de Preveres de la part forana. Suposam que un punt de discussió i debat va esser el de les eleccions, tema que ha preocupat se'ns dubte totes les capes de la societat inclosa la mateixa església; prova d'això la trobam al comunicat que feren tots els bisbes de les balears demanant responsabilitat i participació de totes aquelles persones en condicions de votar. Supòs que ja devem estar, per la seva part ben encomanats. Idò si és així que sigui el que Déu vulgui. Amen.

PASSATEMPS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horitzontals. 1. Nom d'una banda algaïdina. 2. Xopar, amarar. Pronom personal. 3. Article personal. Recipient que conté brases enceses. 4. Inflamació de l'orella. Part del cos. 5. Un. Tros de ropa per tapar una cosa (al revés). Nom de l'aigua quan actua com a lligant neutre (al revés). 6. Benefici, favor. Maduresa, punt (al revés). Grup musical eivissenc. 7. Que conté corall. 8. Nom de les fibres sintètiques de polièster (al revés). Fatiga, cansa. 9. Acomiadà (al revés). Terminació d'infinitiu. 10. Producte de la llet. Blauet (al revés).

Verticals. 1. Malnom d'Algaida. Crin. 2. Superior d'un monestir. Cambreta superior del forn de coure pa. 3. Article (al revés). Nom d'un poble primitiu que vivia al vall de l'Ebre. 4. Incertesa, récel. Instrument musical de corda. 5. Equívokes, dubtoses. 6. Poeta, novel·lista i dramaturg austríac. En llatí, altre. 7. Important assagista català. Prefix que significa "igual" (al revés). Nom de lletra. 8. Punt cardinal. Moneda europea. Interjecció (al revés). Punt cardinal. 9. Moure violentament. 10. Vocal. Segellarà amb lacre.

Les solucions als mots encruats les trobareu a la pàgina 30.

I T P R S E C I S A M O
 R N D E D E T A V O R P
 M E D O S I L D R O U S
 A T F I A N Q A U A G T
 N A R E S A L I P M E O
 I P R E M C B R A U S M
 F A D O E R U O R D A F
 E A N R Y S C T E E R I
 S T T E I S S O I I V M
 T S C A O L P N I B D O
 R A E L X A C T O E L S
 A D E L E S C O S E S E

Sopa de lletres.

Es tracta de localitzar dotze sinònims d'evident. Les lletres que vos sobrin formaran uns versos de Miquel Àngel Riera.

A	T	R	A	N	I	M	A	C	N	E
E	C	O	N	D	U	I	R	S	T	R
I	A	A	M	P	E	R	O	M	A	E
N	P	F	B	O	T	V	I	N	R	R
S	I	C	A	D	L	E	E	S	I	A
P	T	E	R	A	I	M	D	E	G	N
L	A	G	L	O	P	L	D	E	E	R
E	N	C	A	R	R	I	L	A	R	E
F	E	I	N	I	T	I	U	A	Q	V
U	J	E	E	M	R	E	D	I	R	O
M	A	R	A	T	N	E	I	R	O	G
E	R	I	G	I	R	I	D	I	X	I

Solució a la passada sopa de lletres: Una vegada eliminats els deu sinònims de "guiar" podeu llegir: "T'estim, però me'n fot. Visc a l'espera / del glop definitiu que em redimeixi". (Miquel Àngel Riera).

ES CARRER BEN NET

-Que berenes?

-Sí, ara pegava una mossegada i he sortida per veure si passava es butano. I tu, on vas?

-A cas potecari.

-O no vas bona?

-Ara ja sí, però no hi he estada molt. He tengut com un grip de panxa. He estat més de dues setmanes sense sortir, que no m'aguantava.

-Però ja estàs millor?

-Sí, n'Alejandro me va receptar unes pastilles que han estat beneïdes.

-Jo que no te vaig veure per sa fira i me va estranyar.

-Ja t'ho dic, no he sortida per res, i això és que per devers ca nostra no hi havia qui hi estàs de renou.

-Renou? De qui? Des teus al.lòts?

-Ca, pensa, de ses maquinotes que feien ses síquies.

-Idò si estaves malalta de sa panxa, no degueres anar en es mitin des PSOE...

-No, ni ganes.

-Idò no saps lo que te perderes. Hi va haver xot rostit a voler.

-M'ho va dir es meu homo. I tu, que hi anares?

-Sí, i quatre tallades que me'n vaig menjar.

-Idò te vares posar bé.

-I tant, en sa nit me vaig haver d'aixecar a beure carbonat perquè estava un poc malapler.

-Ja ho crec jo. Ho vaig sentir a dir que sa gent va menjar molt. Sempre va bé pegar una panxada de franc.

-De franc? I qui te penses que ho paga tot això?

-Fotre, ells!

-Pensa, encara hi degueren fer negoci. Aquesta gent no fa res per no res, i més es que va rostir es xot.

-Sí, d'aquest ho crec.

-Aquest xot mos haurà sortit ben car a tots. Perquè, que has fet sa declaració de renda?

-No me'n parlis, que es meu homo fa dues setmanes que xerra tot sol.

-Idò què? En degué pagar un parell de tallades?

-Un parell de tallades dius? I una guarda de xots sencera.

-Idò no és estrany que donassin xot rostit, amb tant de bestiar.

-I espera ara que tornen a tenir majoria absoluta.

-I ara de què xerrau?

-Uep, Coloma.

-Parlàvem de menjar.

-Ah, com que vos veia tan enceses...

-I tu, que no anares a votar?

-Ves si hi vaig anar.

-I no vengueres a cercar ses paperetes?

-Perquè ja les tenia.

-Sí? I qui les te va donar?

-Fotre, es municipal.

-I quines paperetes te va donar?

-I jo què sé. O te penses que les vaig mirar? Tantmateix no ho hauria conegut.

-Idò una altra vegada has de venir perquè jo t'ho miri.

-Jesús, què té més! Me'n vaig que fris.

-"Dios".

EL RACÓ DE LA MÚSICA

La foto que hi ha més avall correspon a un instant de l'actuació d'en Jaume Arnella, Els Solistes de la Costa i el grup d'en Biel Majoral, actuació que feren a Lluçmajor dia 29 de setembre i que repetiren l'endemà a Lluç, dins el marc de les jornades del grup Blanquerna.

És molt probable que en Jaume i els seus companys tornin a fer un parell

d'actuacions el proper mes de desembre, ja que varen agradar molt i hi ha ganes de tornar-los a veure i escoltar. En confirmar-se aquest esdeveniment vos informarem d'on i quan seran aquestes actuacions, perquè val la pena veure com encare és possible cantar i contar històries tal i com es feia abans: amb senzillesa i bon gust. Vos aconsellam que no us ho perdeu.

DELFI MULET

Fotografia de Coloma Julià.

Solucions als mots encreuats:

Horizontals: 1. Calderona. 2. abeurar. tu. 3. na. braser. 4. otitis. cul. 5. I. lev. ouqa. 6. bé. bas. uc. 7. coral. lifer. 8. lagret. uja. 9. ldepsed. ar. 10. nata. renra.

Verticals: 1. Canoi. clin. 2. abat. boada. 3. le. ilerget. 4. dubte. arpa. 5. errivoles. 6. Raas. alter. 7. Ors. osi. de. 8. N. ecu. fu. N. 9. atruquejar. 10. u. lacrarà.

El dia de l'assemblea general de l'Obra Cultural en Jaume Juan "Toledo" ens va obsequiar amb aquesta glosa:

D'una forma especial
i gaudint de bon ambient
hem disfrutat molta gent
d'aquest acte cultural.
En que no tenquem local
propi en aquest moment
i ni tan sols president
d'una manera oficial
veig que hi ha bona moral
i no hem perdut sa talent.

UNA XERRADETA... (acabament)

En principi vaig estar a Delícies, una zona marginal de la ciutat de Lima on, en la mesura que poden, unes missioneres mallorquines es fan càrrec de les necessitats dels pobles joves. Els pobles joves són núclis de població de formació recent que estan en una situació molt precària.

Després vaig tenir l'oportunitat d'anar a la selva, concretament a un lloc anomenat Quirigueti. Vaig poder viure agradables experiències amb els nadius, que tot i no estar acostumats a rebre gent blanca em reberen amb la més gran cordialitat.

- Com és la gent de la selva i què necessita de nosaltres?

Hem de partir de la base de que la gent de la selva és autosuficient, no necessiten res més que atenció per malalties que l'home blanc els ha portat i que no poden remeiar pels medis naturals. La seva cultura és molt rica però ara es veu molt trastocada per l'arribada de l'home blanc i la seva influència cultural. Pensau que la gent de la selva no té cap possibilitat de sortir-ne i que per tant no necessiten conèixer res d'un món on mai viuran.

- Ens podries explicar alguna anècdota?

La segona vegada que vaig anar a la selva vaig tenir l'ocasió d'anar, amb un vol especial, a Cusco. El viatge fins a Cusco el vaig fer amb una avioneta que tenia la ràdio espatllada i oxigen insuficient per l'altura que agafàvem. La tornada de Cusco a la selva fou encara més turbulenta. Si el viatge normal sol durar una hora, després de volar-ne dues el pilot, molt nerviós, ens comunicà que s'havia perdut i que no teníem benzina suficient. Visualment localitzàrem un lloc apte per aterrar i un cop a terra, els nadius no ens saberen dir on érem. Després sabérem que estàvem a uns mil quilòmetres de la nostra destinació. Tot i sabent que la benzina era insuficient ens enlairàrem altre cop per veure si podíem contactar amb alguna ràdio. Sortosament aviat aconseguírem unes coordenades per poder tornar al nostre punt de partida al qual arribàrem gràcies a la perícia del pilot que sabé controlar el consum de l'aparell.

MIREIA MULET

GABRIEL BIBILONI TROBAT

Es carrer des Sol. La foto correspon a l'any 1955 i ens mostra l'estat en què quedà aquest carrer després de les torrentades del setembre d'aquell any, que causaren desastres molt considerables.

(fotografia cedida per Joan Balaguer)

UNA XERRADETA AMB...

na FRANCISCA VERGER

La nostra companya Francesca viu entre dos mons ben diferents: per una part desenvolupa la seva activitat professional a l'Arxiu del Regne de Mallorca, i per altra, sempre que pot, canvia les climatitzades oficines per l'Amazònia peruana on ha viscut, sens dubte, interessants experiències.

- *Què és l'Arxiu del Regne de Mallorca i què s'hi custòdia?*

Un Arxiu Històric és un centre on es custòdia tota la documentació que generen les institucions públiques, de cada vegada més les privades i també alguns arxius familiars.

A l'Arxiu del Regne de Mallorca tenim documentació des del segle XIII fins avui, fins a les darreres eleccions; aquesta documentació és la més nombrosa, però també hi ha alguns documents anteriors al segle XIII.

Com a document més rellevant destacaria el "Llibre del Repartiment del Regne de Mallorca". I pel seu valor artístic cal esmentar el "Llibre de Franqueses i Privilegis", més conegut com a "Llibre dels Reis". Aquest llibre té les tapes emmarcades en or i riquíssimes miniatures.

- *Quina és allà la teva tasca?*

Fins ara he duit la gestió econòmica de l'arxiu. Ara aquesta tasca la compartesc amb una altra persona per poder-me dedicar a fer el que aviat serà la meva dedicació exclusiva, el laboratori de microfilms. El microfilm consisteix en fotografiar els documents perquè puguin ésser consultats pels investigadors evitant així el contacte físic amb els originals. Aquesta mesura es deu a raons de seguretat: per una part s'evita deteriorar els que estan ben conservats, fer malbé els que ja estan en males condicions i per altra assegura la continuïtat del document en cas que fos destruït per algun desastre.

- *El visita molta gent?*

De cada dia més. Abans només el visitaven les minories intel·lectuals, però ara s'enfoca més de cara als estudiants d'història i a aquella gent que s'interessa pel tema.

- *Feis visites informatives per a col·legis?*

Sí, feim visites guiades i l'únic que cal fer és telefonar per concertar dia. Procuram que els grups no siguin nombrosos per poder aprofitar bé la visita. Tenim sempre montada una miscel·lània per aquestes visites.

Després de parlar amb na Francesca de l'apassionant món de l'arxiu, passam ara a fer-li unes preguntes de la seva no menys interessant experiència a Perú.

- *Quan i què anares a fer a Perú?*

L'any 1.986 vaig partir a Perú no a fer turisme sinó perquè volia conviure amb la gent d'allà.

Segueix a la plana anterior.